

Nr 300.

Av herr Staxäng m. fl., i anledning av Kungl. Maj:ts framställningar om vissa anslag till skogsvård m. m.

Det är av stor betydelse för den framtida skogsproduktionen, att de skogsvårdande åtgärderna ägnas stor uppmärksamhet. Staten lämnar också bidrag till skogsförbättringsåtgärder. Särskilt gäller detta i tider, då skogsavverkningar ske i större omfattning än vanligt. Antalet ansökningar om sådant har varit mycket stort i förhållande till det anslag som stått till förfogande. Detta har medfört att skogsstyrelsen i första hand lämnat bidrag till återväxtåtgärder och låtit bidrag till skogsdikning komma i andra hand.

I motiv till anslagsäskandet för nästa budgetår framhåller skogsstyrelsen att medel nu böra anvisas i vidgad omfattning för att möjliggöra en utökning av dikesverksamheten. Skogsstyrelsen anför härvid följande: »Det tillbakahållande av denna verksamhet, som under en följd av år varit nödvändigt på grund av begränsad tillgång på medel och arbetskraft, är synnerligen beklagligt. Dikning av lämpliga objekt är nämligen en av de skogliga åtgärder, som snabbast ger resultat. Dessutom kan dikning numera ske med ringa insats av manuell arbetskraft.»

Detta sista uttalande sammanhänger med att erfarenheter numera vunnits i fråga om dikessprängning, vilken sker med ytterst ringa manuell arbetsinsats. Den arbetskraft, som måste tagas i anspråk för en vidgad dikesverksamhet, finns i regel redan på orten, där den sysselsättes med olika säsongarbeten. Någon överflyttning av arbetskraft från andra viktiga områden av näringslivet är följaktligen icke behövlig. Även direkta skogsförbättringsåtgärder, såsom exempelvis markberedning, ske numera i stor utsträckning maskinellt i samverkan med maskinstationer, varför det icke heller vid en utvidgning av dessa arbeten är erforderligt med någon nämnvärd utökning av arbetskraften. Den utökade plantskoledriften möjliggör också en större skogsodlingsverksamhet än tidigare, vilket är värdefullt på grund av de stora avverkningar, som skett under senare år.

Skogsstyrelsen har för budgetåret 1952/53 begärt, att anslaget för skogsförbättringar skall ökas med en miljon till 2 miljoner kronor. Behovet av bidrag torde säkerligen överstiga nämnda äskande. Departementschefen har emellertid hemställt om ett anslag på 1.2 miljoner kronor, vilket kommer att medföra en inskränkning i verksamheten, eftersom i realiteten samma bidragsbelopp har stått till förfogande under innevarande budgetår. Enbart

ett bibehållande av verksamheten på hittillsvarande nivå skulle enligt skogsstyrelsen kräva ett ytterligare anslag av 150 000 kronor. Eftersom det enligt vår mening är nödvändigt att skogsförbättringsåtgärder ske i vidgad omfattning, såvida icke en försämrad skogsstandard skall inträffa, skulle det vara av stor betydelse om en höjning av anslaget till 2 miljoner kunde beviljas för nästa budgetår. Med hänsyn till det ekonomiska läget anse vi oss emellertid icke kunna förorda ett högre anslag än 1.6 miljoner kronor.

Väg- och flottledsbyggnader å skogar i enskild ägo är ett område inom skogsvården, som enligt vår mening kan jämföras i betydelse med direkta skogsförbättringsåtgärder. Speciellt i nuvarande konjunktur är det av vikt, att skogsvägarna utbyggas så att även avlägset liggande skogsområden kunna exploateras. Det torde också vara en allmän angelägenhet att möjligheterna till en vidgad råvarubas för trävaruindustrien skapas genom utbyggnad av skogsvägnätet. Härigenom underlättas också en intensiv skogsvård inom de avlägset liggande skogsområdena.

Under nuvarande gynnsamma konjunktur kan det måhända synas anmärkningsvärt, att icke de enskilda skogsägarna själva skulle bekosta byggandet av skogsvägar. I fråga om mindre bilbasvägar, som äro relativt billiga och endast beröra ett fåtal skogsägare, förhåller det sig emellertid så, att skogsägarna stå för alla kostnader. För dessa mindre vägar lämnas numera icke heller något statsbidrag. De större vägar däremot, som endast betala sig på lång sikt och som beröra ett flertal skogsägare, bekostas till en del av statsbidrag. Kostnaderna för dessa vägar äro så stora, att knappast några byggnadsföretag kunna igångsättas, utan att statsbidrag beviljas, eller också bliva de byggnadsföretag, som ändå igångsättas, av så ringa omfattning, att ett rationellt nyttjande av vägar försvaras. De skogsägare, som för nämnda ändamål tillerkännes statsbidrag, utgöras till största delen av små skogsägare, medan däremot bolag och stora skogsägare i regel lämnas utanför. Hur stort behovet av statsbidrag är framgår av att bidragsansökningarna uppgå till icke mindre än 16 miljoner kronor, varav 9.6 miljoner kronor avse äldre ansökningar, som på grund av otillräcklig medelstillgång icke kunnat beviljas.

Arbetsmarknadsförhållandena torde icke heller här utgöra något hinder för en utökad statsbidragsverksamhet dels därför att rationaliseringen på vägbyggnadsområdet enligt skogsstyrelsen hållit jämna steg med prisstegringen, dels ock därför att dold arbetskraft på orten i stor utsträckning torde finnas att tillgå. Den maskinella utrustningen torde redan finnas tillgänglig, varför det icke heller på detta område behöver ifrågakomma någon överflyttning från andra områden.

Departementschefen föreslår under nionde huvudtiteln, punkt 182, ett anslag för ifrågavarande ändamål av 1.7 miljoner kronor, vilket är samma belopp som för innevarande budgetår. Visserligen finner statsrådet skogsstyrelsens framställning om en anslagshöjning av 800 000 kronor väl motiverad

men anser sig med hänsyn till angelägenheten av att investeringsverksamheten begränsas icke kunna tillstyrka någon anslagshöjning.

Vi kunna i detta sammanhang icke underlåta att hänvisa till den stora anslagshöjning som skett på sjätte huvudtiteln, punkt 75, Anslag till enskilda vägar. Enligt vår mening är det lika angeläget, att medel anvisas till väg- och flottledsbyggnader å skogar i enskild ägo. Detta anslag är ägnat att förbilliga och rationalisera skogsproduktionen, varför det ur investeringsynpunkt synes vara en fördel med ett högre anslag än det av departementschefen tillstyrkta. Vi vilja emellertid, med hänsyn till att sträng sparsamhet måste iakttagas med statens utgifter, icke förorda det av skogsstyrelsen begärda anslaget utan föreslå en höjning med 400 000 kronor till 2 100 000 kronor.

Med stöd av vad som anförts hemställa vi,

att riksdagen måtte dels under nionde huvudtiteln, punkt 181, anvisa ett reservationsanslag å 1 600 000 kronor, dels under samma huvudtitel, punkt 182, anvisa ett reservationsanslag å 2 100 000 kronor.

Stockholm den 25 januari 1952.

Ernst V. Staxäng.

T. G. von Seth.

Einar Hægglom.

Carl Östlund.

Jöns Nilsson

i Bästekille.